HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2017. június 29.[1]

C-295/16. sz. ügy

Europamur Alimentación SA
kontra
Dirección General de Comercio y Protección del Consumidor de la Comunidad Autónoma de la Región de Murcia

(a Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 4 de Murcia [murciai 4. számú tartományi közigazgatási bíróság, Spanyolország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Fogyasztóvédelem – 2005/29/EK irányelv – Az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatai – Nagykereskedő értékesítése kiskereskedők részére – A Bíróság hatásköre – A veszteséges áron történő értékesítést általános jelleggel tiltó nemzeti jogszabály – A 2005/29/EK irányelv által elő nem írt feltételekre alapított kivételek”

I. Bevezetés

1. A Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 4 de Murcia (murciai 4. számú tartományi közigazgatási bíróság, Spanyolország) által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv”)[2] értelmezésére irányul.

2. E kérelmet egy olyan jogvita keretében terjesztették elő, melynek tárgya azon közigazgatási szankció, melyet egy nagykereskedelemmel foglalkozó kereskedővel szemben szabtak ki a veszteséges áron történő értékesítésre vonatkozóan a spanyol jogszabály által – két sajátos helyzet kivételével – előírt tilalom megsértése miatt.

3. Mivel az e jogvita tárgyát képező tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat nem közvetlenül a fogyasztókat érinti, hanem egy nagykereskedőt és kiskereskedőket, és így nem tartozik a 2005/29 irányelv hatálya alá, konkrétabban azt kell megvizsgálni, hogy a Bíróság ennek ellenére dönthet-e az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről.

1 Eredeti nyelv: francia.

2 HL 2005. L 149., 22. o.

4. Amennyiben a Bíróság javaslatomnak megfelelően megállapítaná hatásköre fennállását, úgy vélem, hogy a feltett kérdésekre adandó válasz egyértelműen következik azon ítélkezési gyakorlatából, amely szerint a 2005/29 irányelvvel ellentétesek a veszteséges áron történő értékesítéshez hasonló tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat általános jelleggel tiltó tagállami szabályozások, még akkor is, ha e szabályozások kivételeket írnak elő, amennyiben azok nem tartják tiszteletben az említett irányelv által rögzített tiltási feltételeket.

II. Jogi háttér

A. Az uniós jog

5. A 2005/29 irányelv (6), (8) és (17) preambulumbekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(6) Ez az irányelv […] közelíti a tagállamoknak a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó jogszabályait, ideértve a fogyasztók gazdasági érdekeit közvetlenül sértő tisztességtelen reklámokat, amelyek ezáltal közvetett módon sértik a jogszerűen eljáró versenytársak gazdasági érdekeit is. [...] Ez az irányelv nem vonatkozik a kizárólag a versenytársak gazdasági érdekeit sértő vagy a kereskedők közötti ügyletekhez kapcsolódó tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló nemzeti jogszabályokra, és nem is érinti azokat; a tagállamok – amennyiben úgy kívánják – a szubszidiaritás elvének teljes körű figyelembevételével és a közösségi joggal összhangban továbbra is maguk szabályozhatják ezeket a gyakorlatokat. [...]

[...]

(8) Ez az irányelv közvetlenül [helyesen: kifejezetten] védi a fogyasztó gazdasági érdekeit az üzleti vállalkozásoknak a fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlataitól. Ezáltal közvetetten védi [helyesen: közvetetten is védi] a jogszerűen eljáró üzleti vállalkozásokat is az ezen irányelvet be nem tartó versenytársaiktól, így biztosítva a tisztességes versenyt az általa összehangolt területeken. [...]

[...]

(17) A fokozottabb jogbiztonság érdekében kívánatos meghatározni azokat a kereskedelmi gyakorlatokat, amelyek minden körülmény között [helyesen: minden esetben] tisztességtelenek. Ezért az I. melléklet minden ilyen gyakorlatot tartalmaz. Kizárólag ezek azok a kereskedelmi gyakorlatok, amelyeket az 5–9. cikk rendelkezései szerint történő eseti vizsgálat nélkül is tisztességtelennek kell tekinteni. [Helyesen: Kizárólag ezeket a kereskedelmi gyakorlatokat lehet az 5–9. cikk rendelkezései szerint történő eseti vizsgálat nélkül is tisztességtelennek tekinteni.] A felsorolás csak ezen irányelv felülvizsgálata révén módosítható.”

6. 1. cikke szerint az irányelv célja, hogy „hozzájáruljon a belső piac megfelelő működéséhez, valamint hogy a fogyasztók gazdasági érdekeit sértő tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási tagállami rendelkezések közelítése révén magas szintű fogyasztóvédelmet valósítson meg”.

7. A 2005/29 irányelv 2. cikkének d) pontja szerint ezen irányelv értelmében „az üzleti vállalkozásoknak a fogyasztókkal szemben folytatott kereskedelmi gyakorlatai”: „a kereskedő által kifejtett tevékenység, mulasztás, magatartási forma vagy megjelenítési mód, illetve kereskedelmi kommunikáció – beleértve a reklámot és a marketinget is –, amely közvetlen kapcsolatban áll valamely terméknek a fogyasztó részére történő eladásösztönzésével, értékesítésével vagy szolgáltatásával [helyesen: valamely terméknek a fogyasztó részére történő népszerűsítésével, értékesítésével vagy szolgáltatásával]”.

8. Az említett irányelv 3. cikkének (1) bekezdése azt írja elő, hogy az irányelvet „az üzleti vállalkozásoknak a termékhez kapcsolódó kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően és azt követően, valamint a lebonyolítás során, a fogyasztókkal szemben folytatott, az 5. cikkben meghatározott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatára kell alkalmazni”.

9. Az irányelv „Belső piac” című 4. cikke azt írja elő, hogy „[a] tagállamok nem korlátozhatják sem a szolgáltatások nyújtásának szabadságát, sem az áruk szabad mozgását az ezen irányelv által közelített területekhez tartozó indokok alapján”.

10. A 2005/29 irányelvnek „A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalma” című 5. cikkének szövege az alábbi:

„(1) Tilos tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat alkalmazni.

(2) A kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen, amennyiben:

a) ellentétes a szakmai gondosság követelményeivel,

és

b) a termékkel kapcsolatban jelentősen torzítja vagy torzíthatja azon átlagfogyasztó gazdasági magatartását, akihez eljut, vagy aki a címzettje, illetve – amennyiben a kereskedelmi gyakorlat egy bizonyos fogyasztói csoportra irányul – a csoport átlagtagjának a gazdasági magatartását.

[...]

(4) Különösen tisztességtelen [helyesen: Tisztességtelen különösen] az a kereskedelmi gyakorlat, amely:

a) a 6. és 7. cikkben meghatározott módon megtévesztő,

vagy

b) a 8. és 9. cikkben meghatározott módon agresszív.

(5) Az I. melléklet tartalmazza azoknak a kereskedelmi gyakorlatoknak a felsorolását, amelyek minden körülmény között [helyesen: minden esetben] tisztességtelennek minősülnek. Ugyanezt a felsorolást kell alkalmazni minden tagállamban, és a felsorolás csak ezen irányelv felülvizsgálata révén módosítható.”

B. A spanyol jog

1. A kiskereskedelemre vonatkozó jogszabályok

11. Az 1996. január 15-i Ley 7/1996 de Ordenación del Comercio Minorista (a kiskereskedelem szabályozásáról szóló 1996. január 15-i 7/1996. számú törvény, a továbbiakban: LOCM) [3] indokolása szerint e törvény célja többek között „a kereskedelem területén a nagy és kisvállalatok közötti egyensúlyhiány kiküszöbölése, és mindenekelőtt a szabad és tisztességes verseny fenntartása. Nem szükséges hangsúlyozni, hogy a szabad és tisztességes versenyhelyzet legközvetlenebb és leginkább kézzel fogható hatása az árak, a minőség, valamint a kínálat és szolgáltatások folyamatos javulásában nyilvánul meg, ami végeredményben a fogyasztók javára történő leghatékonyabb cselekvést jelent”.

3 A BOE 1996. január 17-i 15. száma, 1243. o.

12. Az LOCM-nek „A veszteséges áron történő értékesítés tilalma” című 14. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) Az [ármegállapítás szabadságának elvét előíró] előző cikkben foglalt rendelkezések ellenére nem lehet veszteséges áron termékeket kínálni vagy értékesíteni, kivéve a jelen törvény II. részének [árengedményekről szóló] IV. és [felszámolás alatti értékesítésről szóló] V. fejezetében szabályozott tényállásokat, feltéve, hogy a veszteséges áron történő értékesítés célja egy vagy több olyan versenytárs áraihoz illeszkedő ár kialakítása, amelyek képesek jelentős mértékű hatást gyakorolni a veszteséges áron történő értékesítést megvalósító fél eladásaira, illetve, romlandó termékek esetében a szavatossági idejük lejáratához közel eső napokon.

Mindegyik esetben tiszteletben kell tartani a tisztességtelen versenyről szóló törvény rendelkezéseit.

(2) Az előző bekezdésben foglaltak értelmében megvalósultnak tekinthető a veszteséges áron történő értékesítés, amennyiben a valamely termékre alkalmazott ár alacsonyabb a számla szerinti beszerzési árnál a számlán szereplő kedvezmények részarányos levonása után, illetve, ha alacsonyabb a termék újrabeszerzésének áránál, ha ez utóbbi alacsonyabb, mint a termék beszerzési ára, illetve, ha alacsonyabb a termék előállításának a tevékenységet terhelő közvetett adókkal növelt önköltségénél, amennyiben azt maga a kereskedő állítja elő.”

13. A veszteséges áron történő értékesítés e tilalmát az LOCM hatodik, a törvénybe 1999-ben beépített kiegészítő rendelkezése értelmében „a nagykereskedelmi tevékenységet folytató vállalkozásokra is alkalmazni kell, azok jogi természetétől függetlenül”. [4]

14. Az LOCM-et Murcia Tartomány Autonóm Közössége egy 2006-ban elfogadott tartományi törvény [5] révén hajtotta végre. Ennek 54. cikke azt rögzíti, hogy a súlyos szabálysértések esetében 3001-től 15 000 euróig terjedő bírság szabható ki. A „súlyos szabálysértés” meghatározása érdekében e törvény visszautal az LOCM-re, amely törvény 65. cikke (1) bekezdésének c) pontja ilyennek minősíti a veszteséges áron történő értékesítéseket. A szankció mértékének meghatározásához használt kritériumokat ezen tartományi törvény 55. cikke tartalmazza, amely többek között utal a „fogyasztók érdekei” megsértésének súlyosságára.

2. A tisztességtelen versenyre vonatkozó jogszabályok

15. Az 1991. január 10-i Ley 3/1991 de Competencia Desleal (a tisztességtelen versenyről szóló 1991. január 10-i 3/1991. sz. törvény; a továbbiakban: LCD) [6] preambuluma szerint:

„[A jelen] törvény a verseny szabályozásának a gazdasági alkotmányunkban kiteljesedő értékeknek való megfelelés szükségességét tartja szem előtt. Az 1978. évi spanyol alkotmány gazdasági rendszerünket a szabad vállalkozás elvére építi, következésképpen intézményi szinten a verseny szabadságának elvére. Ebből következik, hogy a rendes [nem alkotmányozó] jogalkotó köteles létrehozni az annak megakadályozásához szükséges mechanizmusokat, hogy ezt az alapelvet tisztességtelen gyakorlatok eltorzíthassák, illetve adott esetben megzavarhassák a piac versenyszerű működését.

Ezt az alkotmányos követelményt kiegészíti és megerősíti az alkotmány 51. cikkében rögzített azon követelmény is, amely a fogyasztónak mint a piacra jellemző viszonyok tekintetében gyengébb félnek a védelmére vonatkozó elvből következik.

4 Az 1999. december 29-i Ley 55/1999 de Medidas fiscales, administrativas y del orden social (a pénzügyi, közigazgatási és szociális intézkedésekről szóló, 1999. december 29-i 55/1999. sz. törvény; a BOE 1999. december 30-i 312. száma, 46095. o.; a továbbiakban: 55/1999. sz. törvény) 56. cikke (1) bekezdésének 8. pontja által az LOCM-be beépített rendelkezés.

5 Ley 11/2006 Sobre régimen del comercio minorista de la región de Murcia (Murcia Tartomány kiskereskedelmi szabályozásáról szóló, 2006. december 22-i 11/2006. sz. törvény; a BORM 2007. január 3-i 2. száma, 141. o.; a továbbiakban: 11/2006. sz. tartományi törvény).

6 A BOE 1991. január 11-i 10. száma, 959. o.

A problémának ez az új vetülete – amelyet a tisztességtelen versenyről szóló hagyományos spanyol jog általában figyelmen kívül hagyott – adott további, rendkívüli jelentős ösztönzést az új szabályozás megalkotásához.”

16. Az LCD „Veszteséges áron történő értékesítés” című 17. cikke a következőket írja elő:

„(1) Az eltérő törvényi és rendeleti rendelkezések kivételével az árak szabadon képezhetők.

(2) Mindazonáltal a költségeken vagy a beszerzési áron aluli értékesítés tisztességtelennek minősül a következő esetekben:

a) Amennyiben alkalmas a fogyasztók megtévesztésére az ugyanazon vállalkozás egyéb termékeinek vagy szolgáltatásainak árszintjét illetően.

b) Amennyiben valamely más termék vagy vállalkozás jóhírének csorbítására szolgál.

c) Amennyiben egy olyan stratégia részét képezi, amely egy piaci versenytárs, illetve versenytársak csoportjának kiiktatására irányul.”

3. A 29/2009. sz. törvény

17. A 2005/29 irányelvet a spanyol jogba a 2009. december 30-i Ley 29/2009 por la que se modifica el régimen legal de la competencia desleal y de la publicidad para la mejora de la protección de los consumidores y usuarios (a tisztességtelen verseny és a reklámtevékenység szabályozási rendszerét a fogyasztók és felhasználók védelmének javítása érdekében módosító, 2009. december 30-i 29/2009. sz. törvény; a továbbiakban: 29/2009. sz. törvény)[7] ültette át.

18. E törvény módosította többek között az LOCM-et és az LCD-t. Az utóbbiak fent hivatkozott rendelkezései[8] nem változtak.

19. A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy a 29/2009. sz. törvény egy harmadik bekezdéssel egészítette ki az LOCM 18. cikkét, amely szerint „tisztességtelennek minősül, amennyiben fennállnak [az LCD] 5. cikkében meghatározott feltételek”[9].

20. Hangsúlyozza továbbá, hogy a 29/2009. sz. törvény módosította az LCD 4. cikkét, oly módon, hogy az rögzíti azokat a 2005/29 irányelv 5. cikkében meghatározott feltételeket, amelyek lehetővé teszi, hogy egy kereskedelmi gyakorlatot „tisztességtelennek” lehessen minősíteni. Hozzáteszi, hogy az LCD 5. és 7. cikkének új szövege az irányelv („Megtévesztő tevékenységek” című) 6. cikkének és („Megtévesztő mulasztások” című) 7. cikkének szövegét ismétli meg.[10]

7 A BOE 2009. december 31-i 315. száma, 112039. o.

8 Lásd a jelen indítvány 11–16. pontját.

9 Lásd a 29/2009. sz. törvény 4. cikkét. Megjegyzem, hogy e cikk is visszautal az LCD (többszintű értékesítésről szóló) 22. cikkében, (a piramisértékesítés tilalmáról szóló) 23. cikkében és (ajándékkal vagy bónusszal történő értékesítésről szóló) 32. cikkében található rendelkezésekre.

10 Lásd a 29/2009. sz. törvény 1. cikkét.

III. Az alapeljárás, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

21. Az Europamur Alimentación SA (a továbbiakban: Europamur) helyi vegyesáru üzletek és kisboltok számára háztartási és élelmiszeripari termékeket értékesítő nagykereskedelmi vállalkozás. Az Europamur, mivel egy ellátóközponthoz tartozik, versenyképes áron tud termékeket kínálni kiskereskedelmi ügyfelei számára, amelyek így tudják vállalni a versenyt a bevásárlóközpontokkal és a nagy áruházláncokkal.

22. 2015. február 23-i határozatával a Dirección General de Comercio y Protección del Consumidor de la Comunidad Autónoma de la Región de Murcia (Murcia Autonóm Tartomány Kereskedelmi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatósága, Spanyolország, a továbbiakban: tartományi közigazgatási szerv), korábban Dirección General de Consumo, Comercio y Artesanía de la Comunidad Autónoma de la Región de Murcia (Murcia Autonóm Tartomány Fogyasztóvédelmi, Kereskedelmi és Kézműipari Főigazgatósága, a továbbiakban: regionális hatóság) az LOCM 14. cikkéből eredő tilalom megsértése miatt 3001 euró összegű bírságot szabott ki az az Europamurrel szemben, mivel az veszteségesen értékesített egyes általa forgalmazott termékeket.

23. A közigazgatási szerv e határozatot többek között különböző fogyasztóvédelemmel kapcsolatos megfontolásokkal indokolta.[11] Ezenkívül amikor rögzítette a szankció összegét, a tartományi közigazgatási szerv figyelembe vette a „fogyasztók érdekeinek súlyos megsértését”, amelyet a 11/2006. sz. tartományi törvény 55. cikke rögzít. Ezzel szemben nem jelölte meg, hogy az Europamur magatartása konkrétan mennyiben volt káros a fogyasztók érdekeire, mivel az LOCM 14. cikkének uralkodó értelmezése szerint a veszteséges áron történő értékesítés önmagában alkalmas arra, hogy kárt okozzon a fogyasztóknak és az ügyfeleknek.

24. Az Europamur az említett határozat ellen keresetet indított, egyéb indokok mellett arra hivatkozva, hogy szükség volt arra, hogy a kiskereskedelmi árakat a versenytársak áraihoz lehessen igazítani, hogy az LCD 17. cikkéből eredő bizonyítási szabályozást tiszteletben kellett volna tartani, valamint, hogy a szankcionált magatartás egyáltalán nem okoz kárt a fogyasztóknak. Azzal érvelt továbbá, hogy a kiszabott szankció ellentétes az uniós joggal, mivel a 2005/29 irányelvet a 29/2009. sz. törvény elégtelenül ültette át a belső jogrendbe, mivel nem módosította az LOCM 14. cikkét.

25. Védekezésként a tartományi közigazgatási szerv többek között előadta, hogy az LOCM kifejezetten a fogyasztók érdekeinek védelme érdekében előírt szankciórendszere független az LCD-től, amely inkább a gazdasági szereplők egymás közötti viszonyait célozza, így az LOCM 14. cikkében rögzített tilalom anélkül alkalmazható, hogy teljesülnének az LCD 17. cikkében előírt feltételek. Ehhez hozzátette, hogy a spanyol szabályozás és az uniós szabályozás nem ellentétes.

26. Ebben az összefüggésben a Bírósághoz 2016. május 25-én beérkezett 2016. április 27-i határozatával a Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 4 de Murcia (murciai 4. számú tartományi közigazgatási bíróság) felfüggesztette az eljárást és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [2005/29] irányelvet, hogy azzal az ellentétes az [LOCM] 14. cikkéhez hasonló olyan nemzeti rendelkezés, amely szigorúbb jellegű, mint a szóban forgó irányelv, mivel eleve – a nagykereskedők vonatkozásában is – tiltja a veszteséges áron történő értékesítést, annak

11 E közigazgatási szerv ily módon rámutatott, hogy „nem sérthetik a szerződésben foglalt egyetértést a fogyasztók és a felhasználók kárára egy meghatározott vállalkozó vagy gazdasági társaság korrekt árszintjének tekintetében”. Azt is hangsúlyozta, hogy „a szabálysértés társadalmi jelentősége abban áll, hogy Murcia Tartomány összes kereskedőjét és fogyasztóját érinti […], tekintve hogy a szabálysértés elkövetőjének gazdasági [céljai] között szerepel az is, hogy olyan ajánlatokat tesz, amelyek csaliként vagy horogként működnek a jelen ügyben szereplőhöz hasonló termékek esetében, azzal a céllal, hogy a fogyasztót arra ösztönözze, hogy ugyanezen társaságtól vásároljon termékeket vagy szolgáltatásokat, illetve azzal a rejtett szándékkal, hogy a versenytársakat visszaszorítsa vagy kizárja”.

okán, hogy közigazgatási szabálysértésnek minősíti, és következésképpen szankcióval sújtja az ilyen gyakorlatot, figyelemmel arra, hogy a spanyol törvény célja a piac szabályozása mellett a fogyasztók érdekeinek védelme is?

2) Úgy kell-e értelmezni a [2005/29] irányelvet, hogy azzal ellentétes az LOCM említett 14. cikke, akkor is, ha a nemzeti rendelkezés lehetővé teszi a veszteséges áron történő értékesítésre vonatkozó általános jellegű tilalom alóli kivételt abban az esetben: (i) ha a szabálysértő bizonyítja, hogy a veszteséges áron történő értékesítéssel az volt a célja, hogy árait az értékesítéseit jelentős mértékben veszélyeztetni képes versenytárs vagy versenytársak áraihoz igazítsa, illetve (ii) ha olyan romlandó árukról van szó, amelyek szavatossági ideje hamarosan lejár?"

27. Az Europamur és a Bizottság terjesztett elő írásbeli észrevételeket. A 2017. április 6-i tárgyalás során az Europamur, a spanyol kormány és az Európai Bizottság terjesztett elő szóbeli észrevételeket.

IV. Elemzés

A. Az alapeljárásban szereplő nemzeti szabályozás tartalmáról

28. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolásában a Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 4 de Murcia (murciai 4. számú tartományi közigazgatási bíróság) kiemeli, hogy az LOCM célja a fogyasztók védelme, még akkor is, ha – mint az alapeljárásban – az értékesítés egy nagykereskedő és a kiskereskedők között zajlik, mivel az ilyen gazdasági szereplők közötti kapcsolatok kihatással vannak a fogyasztóra. A fogyasztó a kiskereskedelmi egységekben történő vásárlása során ugyanis a nagykereskedelmi raktár útján csoportosított megrendeléseket aknázza ki, amelyek nélkül a kiskereskedő nem lenne versenyképes a nagy áruházláncokkal és bevásárlóközpontokkal összehasonlítva, amelyek jóval nagyobb kapacitással rendelkeznek.

29. E bíróság nem jelöli meg azokat a pontos okokat, amelyek miatt az LOCM veszteséges áron történő értékesítést megtiltó 14. cikkét az LOCM hatodik, az 55/1999. sz. törvény által beiktatott kiegészítő rendelkezése alkalmazhatóvá tette a nagykereskedelmet gyakorló jogalanyokra is, és ismereteim szerint e törvény indokolása nem szolgáltat semmilyen információt e tárgyban. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat pusztán azt rögzíti, hogy „az [LOCM] által követett fogyasztóvédelmi cél annyiban igazolható, amennyiben a veszteséges áron történő nagykereskedelmi értékesítés a fogyasztót érinti, illetve hatást gyakorol a szóban forgó termékkel vagy fogyasztási cikkel kapcsolatos magatartására".

30. A bíróság kifejti, hogy az LOCM 14. cikke önmagában tiltja a veszteséges áron történő értékesítést, annak megkövetelése nélkül, hogy a szankcionáló közigazgatási szerv bizonyítsa, hogy a szabálysértő gyakorlata a 2005/29 irányelv 5. cikke értelmében ártalmas volt a fogyasztók érdekeire nézve, ugyanakkor azonban az említett nemzeti rendelkezés lehetővé teszi az érintett számára, hogy két sajátos indokra – mégpedig vagy az arra irányuló célra, hogy hozzáigazítsa árait az értékesítéseit jelentősen veszélyeztető versenytárs áraihoz, vagy pedig a veszteségesen értékesített áruk romlandó jellegére – hivatkozva jogszerűvé tegye magatartását.

31. Az alapeljárás felperese előadja, hogy a bizonyítási teher ilyen megfordítása, amelyből az következik, hogy a feltételezett szabálysértőnek kell bizonyítania a kifogásolt magatartások tisztességességét, nem felel meg a 2005/29 irányelvnek, mivel a veszteséges áron történő értékesítés nem szerepel azoknak a kereskedelmi gyakorlatoknak az irányelv I. mellékletében szereplő felsorolásában, amelyek minden esetben tisztességtelennek minősülnek.

32. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy még ha az eljárás alá vont kereskedő bizonyítaná is, hogy az érintett veszteséges áron történő értékesítés nem felel meg a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségére vonatkozóan a 2005/29 irányelvben [12] előírt egyik feltételnek sem, ezt az értékesítést akkor is tiltja az LOCM 14. cikke és így az szankciót von maga után, kivéve, ha a kereskedő bizonyítani tudja az LOCM-ben rögzített két igazolási ok valamelyikének fennállását.

33. E bíróság végül rámutat arra, hogy az LOCM 14. cikkében, amely a 2005/29 irányelv átültetése során nem módosult, „továbbra is szerepel […] a »minden esetben tiszteletben kell tartani a tisztességtelen versenyről szóló törvény rendelkezéseit« kétértelmű fordulat”, noha a veszteséges áron történő értékesítés tilalmának az LCD 17. cikkében szereplő szabályozása ellentétes az LOCM-ből következő szabályozással. [13]

B. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

34. Figyelemmel az alapeljárás ténybeli és szabályozási hátterére, a spanyol kormány és a Bizottság kifogásokat fogalmaztak meg a 2005/29 irányelv ilyen összefüggésben történő alkalmazhatóságát illetően.

35. Kiindulásként kiemelem, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem, amely a nemzeti szabályok egy eddig ismeretlen kombinációjához kapcsolódó szempontot vet fel, [14] álláspontom szerint elfogadható, figyelemmel a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információkra, amelyekből kitűnik, hogy a kért értelmezés szükséges e bíróság számára a jelen jogvita eldöntése érdekében, még ha az a kereskedők közötti értékesítésekre vonatkozik is, amelyek tehát nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá, tekintettel arra, hogy a spanyol jog releváns rendelkezései szerint az ilyen helyzetet a kereskedő által a fogyasztó részére teljesített, az irányelv hatálya alá tartozó értékesítésekkel kell egy tekintet alá venni.

36. E tekintetben *először* nem vitatott, hogy a Bíróság ismételten kimondta, hogy az alapeljárásban szereplőkhöz hasonló *veszteséges áron történő értékesítési akciók* a 2005/29 irányelv 2. cikkének d) pontja értelmében vett „kereskedelmi gyakorlatnak” minősülnek, és ennek folytán vonatkoznak rájuk az utóbbi irányelvben szereplő előírások. [15]

37. *Másodszor*, a spanyol kormány által a tárgyalás során hangoztatott ellenkező vélemény ellenére úgy vélem, hogy az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti rendelkezéseknek, és különösen az LOCM 14. cikkének a célja láthatóan a *fogyasztók védelme*, így e rendelkezések a Bíróság e kérdéskörrel kapcsolatos ítélkezési gyakorlata alapján a 2005/29 irányelv hatálya alá tartozhatnak. [16]

12 Konkrétabban a szakmai gondosság hiánya, a fogyasztói magatartás torzítása, megtévesztés vagy agresszív gyakorlat, az irányelv 5. cikke (1)–(4) bekezdésének megfelelően.

13 A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy az LCD 17. cikke alapján nem minden veszteséges áron történő értékesítés minősül tisztességtelennek, mint az LOCM 14. cikke esetében, hanem kizárólag azok, amely megfelelnek az említett 17. cikkben szereplő feltételeknek (vagyis megtévesztik a fogyasztókat, más termék vagy vállalkozás jóhírének csorbítására vagy piaci versenytárs kiiktatására szolgálnak), és hogy ennek megfelelően ahhoz, hogy szankcionálni lehessen, bizonyítani kell az ilyen értékesítés tisztességtelen jellegét.

14 A jelen ügy ugyanakkor új jogkérdést vet fel a kérelem elfogadhatóságát illetően, amennyiben annak eldöntéséről van szó, hogy a Bíróságnak válaszolnia kell-e arra a kérdésre, hogy az uniós joggal ellentétes-e egy bizonyosan a 2005/29 irányelv hatálya alá tartozó nemzeti rendelkezés (nevezetesen az LOCM 14. cikke), amelyet azonban egy másik nemzeti rendelkezés (nevezetesen az LOCM hatodik kiegészítő rendelkezése) alkalmazandóvá tett egy olyan helyzetben, amelyre nem terjed ki az említett irányelv hatálya. E tárgyban lásd a jelen indítvány 41. és azt követő pontját.

15 Lásd: 2013. március 7-i Euronics Belgium végzés (C-343/12, EU:C:2013:154, 20–22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), ahol kiemelik, hogy az ilyen veszteséges áron történő értékesítési akciók, amelyeknek „az a célja, hogy a fogyasztókat a kereskedő üzlethelyiségeibe csalogassa, és őket vásárlásra ösztönözze”, „így a piaci szereplő üzleti stratégiájának keretébe illeszkednek, és közvetlenül a promóciót és az eladásösztönzést szolgálják”. A 2017. május 4-i Vanderborght ítéletben (C-339/15, EU:C:2017:335, 23. pont) a Bíróság emlékeztetett arra, hogy az irányelv 2. cikkének d) pontja különösen tágan határozza meg „kereskedelmi gyakorlat” fogalmát.

16 Lásd többek között: 2013. január 17-i Köck ítélet (C-206/11, EU:C:2013:14, 28–33. pont); 2013. március 7-i Euronics Belgium végzés (C-343/12, EU:C:2013:154, 17. pont); 2015. szeptember 8-i Cdiscount végzés (C-13/15, EU:C:2015:560, 29. pont).

38. Ahogy ugyanis arra a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, az LOCM indokolásából kitűnik, hogy e törvény más célok között kifejezetten a fogyasztók védelmének biztosítására irányul.[17] A többségi spanyol ítélkezési gyakorlat láthatóan megerősíti ezt a célt, konkrétabban az LOCM veszteséges áron történő értékesítés tilalmára vonatkozó, az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben hivatkozott 14. cikkét illetően.[18] Ezenfelül az alapeljárás tárgyát képező közigazgatási határozat kifejezetten ezen a célon alapult.[19]

39. Még ha fel is tételezzük, ahogy azt a spanyol kormány állította a tárgyalás során, hogy nem a fogyasztóvédelem alkotta a spanyol jogalkotó által az LOCM elfogadása során követett elsődleges célt, e megfontolás álláspontom szerint nem releváns annak eldöntése szempontjából, hogy egy nemzeti rendelkezés a 2005/29 irányelv hatálya alá tartozik-e, vagy sem. A Bíróság egyebekben kimondta, hogy mivel e jogi aktus teljes mértékben harmonizálja a vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlataira vonatkozó szabályokat, így valamely kormány nem hivatkozhat jogosan arra, hogy egy nemzeti rendelkezés nem tartozik az irányelv hatálya alá amiatt, hogy alapvetően a fogyasztóvédelemtől eltérő célokra irányul.[20] Azt is elismerte már, hogy a nemzeti jogszabály kihatással lehet a gazdasági szereplők közötti viszonyokra, ugyanakkor célozhatja a fogyasztóvédelmet, és ezáltal tartozhat a 2005/29 irányelv hatálya alá.[21] Úgy tűnik, hogy a jelen ügyben is ez a helyzet.

40. Mindenesetre a kérdést előterjesztő bíróságra, nem pedig a Bíróságra tartozik a nemzeti jog alapeljárásra alkalmazandó rendelkezései tartalmának és céljainak meghatározása,[22] így a Bíróságot e tekintetben a nemzeti bíróságok által kifejtett álláspont köti, nem pedig az elé terjesztett észrevételek.[23]

41. *Harmadszor* ugyanakkor úgy vélem, hogy a fenti megfontolások nem elegendőek ahhoz, hogy a Bíróság megállapíthassa hatásköre fennállását a jelen ügyben feltett kérdések megválaszolására,[24] figyelemmel arra, hogy az alapeljárásban szereplő kereskedelmi gyakorlat sajátossága, hogy nem közvetlenül a fogyasztók részére történő értékesítéseket érinti, hanem egy *nagykereskedő részéről* az ezt követően a fogyasztók részére tovább értékesítő *kiskereskedők felé irányuló értékesítéseket*.

17 Miután idézi az említett indokolás kivonatát, a kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy „az [LOCM] *kinyilvánított célkitűzései* között szerepel a fogyasztóvédelem” (kiemelés tőlem) és megerősíti ezt az elemzést előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdése végén. Lásd még a jelen indítvány 11. és 28. pontját.

18 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a spanyol autonóm közösségek Tribunales Superiores de Justiciainak (felsőbb bíróságok, Spanyolország) szinte egyhangú álláspontja szerint, „azzal a szándékkal, hogy a fogyasztóknak és a felhasználóknak hatékonyabb védelmet biztosítson saját anyagi hatálya keretében, [az LOCM és különösen annak 14. cikke] a veszteséges áron történő értékesítés gyakorlatát illetően sokkal megszorítóbb, mint [az LCD és különösen annak 17. cikke]”.

19 Lásd a jelen indítvány 23. pontját, valamint 11. lábjegyzetét.

20 Lásd: 2010. november 9-i Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag ítélet (C-540/08, EU:C:2010:660, 25–28. pont), az osztrák kormány azon állításait illetően, amelyek szerint az alapeljárásban szereplő nemzeti rendelkezés alapvetően a sajtó sokszínűségének a fenntartását célozta.

21 Lásd: 2013. március 7-i Euronics Belgium végzés (C-343/12, EU:C:2013:154, 18. pont). Ebben az értelemben lásd még a 2005/29 irányelv (8) preambulumbekezdését, amely szerint az irányelv közvetetten védi a jogszerűen eljáró üzleti vállalkozásokat is az e jogi aktust be nem tartó versenytársaiktól.

22 A Bíróságnak ugyanis nem feladata, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem keretén belül valamely tagállam belső jogának értelmezése tárgyában foglaljon állást, vagy hogy eldöntse, a kérdést előterjesztő bíróság által adott értelmezés helytálló-e (többek között: 2011. június 30-i Wamo végzés, C-288/10, EU:C:2011:443, 26. és azt követő pontok; 2013. június 13-i Kostov ítélet, C-62/12, EU:C:2013:391, 24. és 25. pont; 2016. szeptember 21-i Etablissements Fr. Colruyt ítélet, C-221/15, EU:C:2016:704, 15. pont; 2017. május 4-i HanseYachts ítélet, C-29/16, EU:C:2017:343, 34. pont).

23 Lásd többek között: 2016. június 8-i Hünnebeck ítélet (C-479/14, EU:C:2016:412, 36. pont); 2016. június 21-i New Valmar ítélet (C-15/15, EU:C:2016:464, 25. pont).

24 Lásd analógia útján: 2013. október 17-i RLvS ítélet (C-391/12, EU:C:2013:669, 34. és 35. pont).

42. Márpedig a spanyol kormányhoz és a Bizottsághoz hasonlóan megállapítom, hogy a 2005/29 irányelv hatálya az üzleti vállalkozásoknak a fogyasztók gazdasági érdekeit közvetlenül sértő tisztességtelen kereskedelmi gyakorlataira korlátozódik, ahogy az kitűnik mind ezen irányelv címéből, mind több rendelkezéséből.[25] Nem alkalmazható tehát önmagában az olyan kereskedelmi gyakorlatokra, amelyek „kizárólag" a versenytársak gazdasági érdekeit sértik, vagy, amint a jelen ügy is, a kereskedők közötti ügyletekhez kapcsolódnak.[26]

43. Ugyanakkor az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a Bíróság megállapíthatja a hozzá előzetes döntéshozatal céljából előterjesztett kérdések megválaszolására irányuló hatáskörének fennállását akkor is, ha az uniós jog értelmezni kért rendelkezései nem alkalmazandók az alapeljárás tényállására, amennyiben e rendelkezéseket a nemzeti jog közvetlenül és feltétel nélkül alkalmazhatóvá tette. Amennyiben ugyanis valamely nemzeti szabályozás az érintett uniós jogi aktus hatálya alá nem tartozó helyzetekre adott megoldásaiban összhangban van az említett aktussal adott megoldásokkal, létezik bizonyos uniós érdek, hogy a jövőbeli eltérő értelmezések megakadályozása érdekében egységesen értelmezzék az ezen aktusból átvett rendelkezéseket. A Bíróságnak tehát azt kell megvizsgálnia, hogy kellően pontos információk alapján megalapozható-e ez az utalás az uniós jogra, figyelemmel az e tárgyban az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben szolgáltatott információkra.[27]

44. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából az is kitűnik, hogy még ha egy irányelvet a nemzeti jogba átültető jogszabály nem is vette át szövegszerűen az uniós jognak az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések tárgyát képező rendelkezéseit, a Bíróság rendelkezhet hatáskörrel az előzetes döntéshozatalra, amennyiben az előzetes döntéshozatalra előterjesztő határozat elfogadja, hogy a Bíróság által e rendelkezéseknek tulajdonított értelmezés kötelező erejű lesz az alapügy kérdést előterjesztő bíróság általi elbírálására szempontjából.[28]

45. A jelen ügyben úgy vélem, hogy valós érdek fűződik ahhoz, hogy a Bíróság értelmezze a 2005/29 irányelv rendelkezéseit, figyelemmel arra, hogy a kérdést előterjesztő bíróságtól származó kellően pontos információkból kitűnik, hogy az említett irányelv rendelkezéseit – noha álláspontom szerint tévesen –[29] a nemzeti jog alkalmazhatóvá tette olyan, az alapeljárásban szereplőhöz hasonló helyzetekben, amelyek nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá.[30]

46. Az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből vitathatatlanul kitűnik, hogy az alapeljárásban megtámadott határozatban alkalmazott nemzeti rendelkezéseket – vagyis az LOCM 14. cikkét, amely tiltja a veszteséges áron történő értékesítést a kiskereskedelemben, valamint az LOCM hatodik kiegészítő rendelkezését, amely e tilalmat kiterjeszti a nagykereskedőkre – a 2005/29 irányelvet a spanyol jogrendbe átültető 29/2009. sz. törvény kifejezett indokolás nélkül nem módosította.[31]

25 Lásd különösen a 2005/29 irányelv (6)–(8) preambulumbekezdését, 1. cikkét, 2. cikkének d) pontját és 3. cikkének (1) bekezdését.

26 Lásd többek között: Trstenjak főtanácsnok Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag ügyre vonatkozó indítványa (C-540/08, EU:C:2010:161, 43. és azt követő pontok); 2011. június 30-i Wamo végzés (C-288/10, EU:C:2011:443, 22. pont); 2013. január 17-i Köck ítélet (C-206/11, EU:C:2013:14, 30. pont); 2015. szeptember 8-i Cdiscount végzés (C-13/15, EU:C:2015:560, 26. pont).

27 Lásd többek között: 2012. október 18-i Nolan ítélet (C-583/10, EU:C:2012:638, 45. és azt követő pontok); 2013. november 7-i Romeo ítélet (C-313/12, EU:C:2013:718, 21. és azt követő pontok); 2016. május 12-i Sahyouni végzés (C-281/15, EU:C:2016:343, 27. és azt követő pontok); 2016. november 15-i Ullens de Schooten ítélet (C-268/15, EU:C:2016:874, 53. és azt követő pontok).

28 Lásd ebben az értelemben: 2003. január 7-i BIAO-ítélet (C-306/99, EU:C:2003:3, 90. és azt követő pontok).

29 Lásd a jelen indítvány 53. pontját.

30 Ezzel szemben a tárgyalás során a Bizottság kiemelte, hogy nem talált olyan kellően pontos információkat, amelyek alapján úgy lehetne tekinteni, hogy a spanyol jogalkotónak az lett volna a szándéka, hogy a 2005/29 irányelv által előírt védelmi szabályozást kiterjessze a kereskedők közötti ügyletekre.

31 Az említett rendelkezések reformja elmaradásának okai nem derülnek ki az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból és úgy tűnik számomra, hogy a 29/2009. sz. törvény preambuluma nem tartalmaz konkrétan a veszteséges áron történő értékesítések jogi szabályozására vonatkozó megfontolásokat. Szóbeli észrevételeiben a spanyol kormány bármilyen releváns forrás megjelölése nélkül kijelentette, hogy mivel a jogalkotó úgy vélte, hogy az LOCM 14. cikke nem tartozik a fogyasztóvédelem körébe, ezért nem módosította e cikket a 2005/29 irányelv átültetése során.

47. Ugyanakkor az LOCM más rendelkezéseit módosította a 29/2009. sz. törvény, amiből az következik, hogy a nemzeti jogalkotó tudatosan döntött úgy, hogy ezen átültetés során megőrzi az említett 14. cikk és a hatodik kiegészítő rendelkezés szövegezését, valószínűleg azért, mivel úgy vélte, hogy azok megfelelnek a 2005/29 irányelvnek. Álláspontom szerint a nemzeti rendelkezések megőrzése melletti döntés az irányelv átültetésének minősül, ugyanazon az alapon, mint a lényeges módosítások, mint például a belső jog rendelkezéseinek átfogalmazása vagy hatályon kívül helyezése.

48. Ezenkívül megjegyzem, hogy a vitatott szankció az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekben kifejezetten hivatkozott LOCM 14. cikkén alapul, valamint, hogy ha az alapeljárás nem nagykereskedő és kiskereskedők közötti, hanem közvetlenül a kereskedő és a fogyasztók között zajló értékesítésekre vonatkozna, akkor egyáltalán nem lenne kétséges, hogy a Bíróság rendelkezik hatáskörrel e kérdések megválaszolására. A jelen ügyben kizárólag az említett 14. cikk hatályának az LOCM hatodik kiegészítő rendelkezése értelmében a kereskedők közötti ügyletekre való kiterjesztése miatt áll fenn bizonytalanság. Márpedig az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a 2005/29 irányelv jelen ügyben kért értelmezésének kihatásai jogilag ugyanazok mindkét esetben, mivel ha a Bíróság úgy döntene, hogy az említett irányelvvel ellentétesek az LOCM 14. cikkében előírtakhoz hasonló nemzeti szabályok, annak az lenne a közvetlen következménye, hogy a megtámadott határozat és így a kiszabott bírság a spanyol jog alapján nem lenne megalapozott.

49. Egyébként a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy az LOCM 14. cikke (1) bekezdésének második albekezdésében kifejezett hivatkozás szerepel az LCD rendelkezéseire,[32] ugyanúgy, mint többek között az LOCM-nek a 29/2009. sz. törvény által módosított 18. cikkének (3) bekezdésében.[33] Márpedig az utóbbi törvény átfogalmazta az LCD több cikkét, többek között annak érdekében, hogy olyan szempontokat építsen bele abba, amelyek lehetővé teszik egy kereskedelmi gyakorlat „tisztességtelennek” minősítését a 2005/29 irányelv értelmében,[34] az alapeljárás felperese pedig éppen azt állítja, hogy az illetékes tartományi közigazgatási szervnek tiszteletben kellett volna tartania e szempontokat.[35]

50. E sajátos összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy „[f]elmerül a kérdés, hogy vajon a [2005/29 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes] az LOCM 14. cikkének azon[, a spanyol ítélkezési gyakorlatban uralkodó értelmezése], miszerint ez utóbbi a veszteséges áron történő értékesítést önmagában véve anélkül tiltja és szankcionálja, hogy meg kellene vizsgálni a megtévesztő mulasztások, agresszív kereskedelmi gyakorlatok, illetve általában véve a tisztességtelen gyakorlatok fennállását”, holott „[a 2005/29 irányelv] a minden [esetben] tisztességtelennek minősülő kereskedelmi gyakorlatok felsorolásában nem említi a veszteséges áron történő értékesítést”[36].

51. Álláspontom szerint tehát a Bíróságnak az e kérdéskörrel kapcsolatos eltérő értelmezések veszélyének elkerülése érdekében egységes értelmezést kell biztosítania a 2005/29 irányelv azon rendelkezései tekintetében, amelyeket legalábbis részben átvettek a spanyol jog releváns szabályaiban, figyelemmel arra, hogy a feltett kérdések megválaszolása döntő jelentőségűnek tűnik az alapügy elbírálása szempontjából.

52. E körülmények összességére figyelemmel úgy vélem, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható, valamint, hogy a Bíróságnak meg kell állapítania hatásköre fennállását a jelen ügyben elé terjesztett kérdések megválaszolására.

32 Megjegyzendő, hogy preambulumára figyelemmel az LCD célja szintén a fogyasztók védelme (lásd a jelen indítvány 15. pontját).

33 Lásd a jelen indítvány 19. pontját, 9. lábjegyzetét, valamint 33. pontját.

34 Lásd a jelen indítvány 20. pontját.

35 A tárgyalás során az Europamur arra hivatkozott, hogy a 29/2009. sz. törvény preambuluma szerint e törvény célja a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó jogi szabályozások egységesítése, függetlenül az érintett áru címzettjétől – kereskedő vagy fogyasztó –, valamint, hogy ebből következően együttesen kell értelmezni az LOCM és az LCD rendelkezéseit.

36 Lásd még a jelen indítvány 32. pontját.

C. Az alapeljárásban szereplőhöz hasonló nemzeti szabályozás elfogadhatóságáról, a 2005/29 irányelvre figyelemmel

53. Előzetes döntéshozatalra előterjesztett két kérdésével, amelyeket álláspontom szerint együttesen kell elemezni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegileg azt kérdezi, hogy a 2005/29 irányelvvel ellentétes-e az alapeljárásban szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely általános jelleggel, így a nagykereskedők és kiskereskedők közötti ügyletek során is tiltja a veszteséges áron történő értékesítéseket, azon eseteket kivéve, amelyekben a szabálysértő bizonyítja, hogy a veszteséges áron történő értékesítéssel az volt a célja, hogy árait az értékesítéseit jelentős mértékben veszélyeztetni képes versenytárs vagy versenytársak áraihoz igazítsa, illetve, ha bizonyítja, hogy olyan romlandó árukról van szó, amelyek szavatossági ideje hamarosan lejár.

54. E tárgyban észrevételeim viszonylag tömörek lesznek, mivel álláspontom szerint a Bíróságnak az e kérdéskörre vonatkozó ítélkezési gyakorlatából egyértelműen következik, hogy a feltett kérdésekre igenlő választ kell adni.

55. A Bíróság ugyanis már kimondta, hogy a 2005/29 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes minden olyan nemzeti rendelkezés, amely általános jelleggel tiltja az áruk veszteséges áron való értékesítésre kínálását, illetve veszteséges áron való értékesítését, anélkül hogy az egyes esetek ténybeli összefüggéseire tekintettel meg kellene határozni, hogy a szóban forgó kereskedelmi ügylet „tisztességtelen” jellegű-e az irányelv 5–9. cikkében szereplő kritériumok alapján, és anélkül hogy e tekintetben az illetékes bíróságok számára mérlegelési mozgásteret kellene biztosítani, amennyiben e rendelkezés a fogyasztóvédelemből eredő célokat kíván megvalósítani.[37]

56. Az utóbbi pontot illetően pusztán arra emlékeztetek, hogy a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság a spanyol kormány által a szóbeli észrevételeiben előadottaktól eltérően úgy véli, hogy az LOCM célja többek között a fogyasztók védelme, ami álláspontom szerint ténylegesen kitűnik e törvény indokolásából.[38]

57. A jelen indítványban ismertetett döntés meghozatala érdekében a Bíróság először emlékeztetett arra, hogy mivel a 2005/29 irányelv a vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlataira vonatkozó szabályokat teljes mértékben harmonizálja, – ahogyan azt az irányelv 4. cikke kifejezetten kimondja – a tagállamok nem fogadhatnak el az irányelvben foglaltaknál korlátozóbb intézkedéseket, még a magasabb szintű fogyasztóvédelem biztosítása érdekében sem.[39]

58. A Bíróság ezt követően hangsúlyozta, hogy az említett irányelv 5. cikke felsorolja azokat a kritériumokat, amelyek lehetővé teszik azon feltételek meghatározását, amelyek mellett valamely kereskedelmi gyakorlat tisztességtelennek, és ezért tiltottnak minősül. Ehhez hozzátette, hogy a 2005/29 irányelv I. mellékletében a kimerítő felsorolását tartalmazza annak a 31 kereskedelmi gyakorlatnak, amelyek ugyanezen 5. cikk (5) bekezdése értelmében „minden körülmény között [helyesen: minden esetben]” tisztességtelennek minősülnek, amiből az következik, ahogy az az irányelv (17) prambulumbekezdésében is szerepel,[40] hogy kizárólag e gyakorlatokat lehet az ezen irányelv 5–9. cikkének rendelkezései szerint történő eseti vizsgálat nélkül is tisztességtelennek tekinteni.[41]

37 Lásd: 2013. március 7-i Euronics Belgium végzés (C-343/12, EU:C:2013:154, 30. és 31. pont).

38 Lásd még a jelen indítvány 11. és 38. pontját.

39 Lásd többek között: 2010. november 9-i Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag ítélet (C-540/08, EU:C:2010:660, 30. pont); 2013. március 7-i Euronics Belgium végzés (C-343/12, EU:C:2013:154, 24. pont); 2014. július 10-i Bizottság kontra Belgium ítélet (C-421/12, EU:C:2014:2064, 61. pont).

40 E preambulumbekezdés szerint az, hogy e mellékletben a „minden körülmény között [helyesen: minden esetben] tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok” „teljes listája”, lehetővé teszi a „fokozottabb jogbiztonságot”.

41 Lásd: 2009. április 23-i VTB-VAB és Galatea ítélet (C-261/07 és C-299/07, EU:C:2009:244, 56. és azt követő pontok); 2013. január 17-i Köck ítélet (C-206/11, EU:C:2013:14, 35. és azt követő pontok); 2013. március 7-i Euronics Belgium ítélet (C-343/12, EU:C:2013:154, 25–28. pont); 2014. április 3-i 4finance ítélet (C-515/12, EU:C:2014:211, 30. és azt követő pontok); 2015. szeptember 8-i Cdiscount végzés (C-13/15, EU:C:2015:560, 38. és azt követő pontok).

59. Végül a Bíróság rámutatott, hogy a 2005/29 irányelv I. mellékletében nem szerepelnek olyan gyakorlatok, amelyek abban állnak, hogy árukat veszteséges áron kínálnak értékesítésre, illetve veszteséges áron értékesítik azokat, ennélfogva e gyakorlatok nem tilthatók „minden körülmények között”, hanem csak olyan külön elemzés alapján, amely lehetővé teszi azok tisztességtelen jellegének a megállapítását. [42]

60. Az Europamurhoz és a Bizottsághoz hasonlóan úgy vélem, hogy ez az okfejtés és az abból fakadó következtetés tökéletesen átültethető a jelen ügyben. Az alapeljárásban szereplő nemzeti rendelkezést, az LOCM 14. cikkét illetően az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az a veszteséges áron történő értékesítések általános tilalmával jár, anélkül, hogy a szabálysértők szankcionálásával megbízott hatóságnak bizonyítania kellene az érintett kereskedelmi ügylet „tisztességtelen” jellegét a 2005/29 irányelv 5–9. cikkében szereplő szempontok alapján. [43] Márpedig e tilalom a Bíróság fent hivatkozott ítélkezési gyakorlata alapján ellentétes ezen irányelv követelményeivel. [44]

61. Az e tilalom alóli, a vitatott nemzeti rendelkezés által előírt kivételek esetleges előfordulása kapcsán, amelyre az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés utal, [45] elegendő azt megállapítani, hogy az LOCM 14. cikkében [46] szereplő két eltérési ok, amelyeket az illetékes hatóságok és a spanyol bíróságok figyelembe vehetnek annak érdekében, hogy eltekintsenek az erre hivatkozó, veszteséges áron történő értékesítést végző személy szankcionálásától, olyan szempontokon alapulnak, amelyek nem szerepelnek az említett 5–9. cikkben előírtak között, [47] noha a 2005/29 irányelv kimerítően harmonizálja ezt a területet. [48]

62. Ezenfelül úgy vélem, hogy a bizonyítási tehernek az e nemzeti rendelkezésből következő megfordítása [49] nem felel meg a 2005/29 irányelv által bevezetett szabályozásnak, amely egy sor olyan kereskedelmi gyakorlatot jelöl meg, amelyet minden esetben „tisztességtelennek” kell tekinteni, és rögzíti azokat a feltételeket, amelyeknek kell teljesülniük ahhoz, hogy az illetékes hatóságok az e listán nem szereplő gyakorlatokat ilyennek minősíthessék és szankcionálhassák. [50]

63. Ahogy azt ugyanis a Bizottság hangsúlyozta, a Bíróság már kimondta, hogy az olyan sajátos, tagállami jogszabály által előírt kivételek, amelyek lehetővé teszik valamely gyakorlat általános tilalmának kikerülését, „korlátozott és előre meghatározott jellegük miatt akkor sem léphetnek a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen jellegének vizsgálata helyébe, amelynek [a 2005/29] irányelv 5–9. cikkében előírt kritériumok alapján való elvégzése minden egyes eset ténybeli összefüggéseit illetően kötelező, ha […] az irányelv I. mellékletében fel nem sorolt gyakorlatról van szó” [51].

42 Lásd: 2013. március 7-i Euronics Belgium végzés (C-343/12, EU:C:2013:154, 29. pont).

43 Az első kérdés szövegében a kérdést előterjesztő bíróság e tilalom automatikus jellegét emeli ki. Lásd még a jelen indítvány 30–32. és 50. pontját.

44 Lásd a jelen indítvány 55–59. pontját.

45 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy a veszteséges áron történő értékesítés tilalma alóli ilyen eltérési okokat ezzel szemben a 2013. március 7-i Euronics Belgium végzés (C-343/12, EU:C:2013:154) alapjául szolgáló ügyben szereplő belga szabályozás nem írt elő.

46 Emlékeztetek arra, hogy e rendelkezés értelmében a veszteséges áron történő értékesítés tilalmának megsértésével vádolt kereskedő akkor mentesülhet a szankció alól, ha bizonyítja, hogy a veszteséges áron történő értékesítéssel az volt a célja, hogy árait az értékesítéseit jelentős mértékben veszélyeztetni képes versenytárs vagy versenytársak áraihoz igazítsa, vagy pedig, ha arra hivatkozik, hogy olyan romlandó árukról van szó, amelyek szavatossági ideje hamarosan lejár.

47 A 2005/29 irányelv cikkei ugyanis nem utalnak sem az áraknak a versenytársak áraihoz igazításának a szükségességére, sem a szóban forgó értékesítés által érintett áruk romlandóságára.

48 Az ezen irányelv által végzett harmonizációs jellegét illetően lásd többek között: Trstenjak főtanácsnok VTB-VAB és Galatea egyesített ügyekre vonatkozó indítványa (C-261/07 és C-299/07, EU:C:2008:581, 74. és azt követő pontok).

49 Lásd a jelen indítvány 30–32. pontját.

50 E tekintetben az Europamur megalapozottan mutat rá arra, hogy a 2005/29 irányelv nem ír elő a kifogásolt magatartás nem tisztességtelen jellegének alátámasztását igénylő, vagyis egy negatív tényre irányuló bizonyítási terhet, és hogy az korlátozóbb intézkedés, mint az irányelvben szereplők, vagyis ellentétes annak 4. cikkével.

51 2009. április 23-i VTB-VAB és Galatea ítélet (C-261/07 és C-299/07, EU:C:2009:244, 64. és azt követő pontok); Trstenjak főtanácsnok VTB-VAB és Galatea egyesített ügyekre vonatkozó indítványa (C-261/07 és C-299/07, EU:C:2008:581, 84. és azt követő pontok). Lásd még ebben az értelemben: 2010. március 11-i Telekomunikacja Polska ítélet (C-522/08, EU:C:2010:135, 31. és 33. pont).

64. Ugyanebben a szellemben a Bíróság kimondta, hogy összeegyeztethetetlen a 2005/29 irányelv által bevezetett szabályokkal az a nemzeti szabályozás, amely alapján a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségét csak az előzetes engedélyezési kötelezettség megszegése esetére kilátásba helyezett megtiltást követően kell megvizsgálni, mivel így ez a gyakorlat – jellegénél és különösen az időtényezőnél fogva – a kereskedő számára elveszíti gazdasági értelmét.[52] Ily módon a gyakorlat tisztességtelen jellegére vonatkozó konkrét vizsgálatnak meg kell előznie az esetleges szankció alkalmazását, kivéve az említett irányelv I. mellékletében kifejezetten hivatkozott eseteket.

65. Következésképpen úgy vélem, hogy a 2005/29 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapeljárásban szereplőhöz hasonló nemzeti jogszabály.

V. Végkövetkeztetések

66. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javaslom a Bíróságnak, hogy a Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 4 de Murcia (murciai 4. számú tartományi közigazgatási bíróság, Spanyolország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre a következőképpen válaszoljon:

A 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet („a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv”) úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapeljárásban szereplőhöz hasonló nemzeti jogszabály, amely általános jelleggel tiltja a veszteséges áron történő értékesítés felajánlását és teljesítését, és amely az ezen elvtől való eltérésre vonatkozóan olyan okokat rögzít, amelyek az említett irányelvben nem szereplő feltételeken alapulnak.

52 Lásd: 2013. január 17-i Köck ítélet (C-206/11, EU:C:2013:14, 48. és azt követő pontok).